04/03/2025

Ο Προκόπης Παυλόπουλος για τις πλανητικές επιπτώσεις μετά την δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ

/ Επικαιρότητα

Για τις πλανητικές επιπτώσεις μετά την δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ μίλησε σε συνέντευξή του στην NAFTEMPORIKI TV και στον δημοσιογράφο κ. Λάμπη Ταγματάρχη, ο τέως Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και Ακαδημαϊκός, Προκόπης Παυλόπουλος.

Συστηματοποιημένα σημεία συνέντευξης:

Ι. Εισαγωγικές σκέψεις για την τραγωδία των Τεμπών

Όταν «γραφόταν» αυτή η τηλεοπτική συνέντευξη την Παρασκευή, 28.2.2025, αργά το απόγευμα, μόλις είχαν τελειώσει οι μεγαλειώδεις, πραγματικά πρωτόγνωρες στα χρονικά μας, συγκεντρώσεις για την τραγωδία των Τεμπών. Μολονότι λοιπόν το βασικό θέμα της συνέντευξης είναι άλλο, είναι αδιανόητο να μην αναφερθούμε εισαγωγικώς στην τραγωδία που έχει συγκλονίσει την Ελλάδα.

1. Οι συγκεντρώσεις αυτές συνιστούν μια ιστορική, κυριολεκτικώς, στιγμή αλλά και καμπή στον Τόπο μας. Ήταν μια αλησμόνητη μέρα εθνικού πένθους, με όλη την σημασία των λέξεων, όπου τα συγκεντρωμένα πλήθη πέραν του ανείπωτου πόνου εξέπεμψαν και ένα ηχηρό μήνυμα προς κάθε κατεύθυνση. Πριν απ’ όλα προς το σύνολο του Πολιτικού Συστήματος και, όπως είναι ευνόητο, κατ’ εξοχήν προς την Κυβέρνηση: Καθένας, ξεκινώντας από την κορυφή, οφείλει να αντιληφθεί ότι σε μια πραγματική Δημοκρατία μπορεί να διαδραματίζει πολιτικό ρόλο και, κυρίως, να κυβερνά μόνον όταν έχει την ανάλογη δημοκρατική νομιμοποίηση. Χωρίς αυτή ασκεί απλώς εξουσία, απογυμνωμένη από τα απαραίτητα δημοκρατικά της στοιχεία. Ιδίως δε οφείλει να αναλαμβάνει στο ακέραιο όλες τις ευθύνες του, όποιες και αν είναι αυτές, με απόλυτη διαφάνεια και δίχως ίχνος συγκάλυψης. Και από την άλλη πλευρά πρέπει να αφήνει την Δικαιοσύνη να επιτελεί το καθήκον της και να της συμπαρίσταται ειλικρινώς όταν και όπου χρειάζεται.

2. Όσο για την Δικαιοσύνη, και αυτή έχει χρέος να αναλαμβάνει, και πάλι στο ακέραιο, τις δικές της ευθύνες. Οι λειτουργοί της πρέπει να αποφασίζουν απερίσπαστοι, με δίκαιη κρίση, όπως απαιτεί η κατά το Σύνταγμα προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία με την οποία θωρακίζονται όταν δικαιοδοτούν. Είναι αλήθεια ότι η ηγεσία της Δικαιοσύνης διορίζεται από την Κυβέρνηση. Και η μεν Κυβέρνηση οφείλει να επιλέγει τους καταλληλότερους για τις θέσεις αυτές. Αλλά όταν δεν το πράττει -και δυστυχώς συχνά δεν το πράττει όπως έχει φανεί στην πράξη στο παρελθόν και στο παρόν- παραβιάζει το Σύνταγμα. Σε αυτές τις περιπτώσεις όμως μεγάλο βάρος πέφτει και στην ίδια την ηγεσία της Δικαιοσύνης. Πριν απ’ όλα γιατί οφείλει να συναισθάνεται ότι δεν χρωστάει σε κανένα, και πρέπει να λειτουργεί σαν να μην χρωστάει σε κανένα, και ιδίως στην Κυβέρνηση. Αν δεν το πράττει δεν επιτελεί το κατά το Σύνταγμα καθήκον της. Και ας μην ξεχνάμε ότι κατά το Σύνταγμα ο Δικαστής φέρει το κύριο βάρος για την θωράκιση του Κράτους Δικαίου και την εφαρμογή της Αρχής της Νομιμότητας όταν αυτή παραβιάζεται. Ιδίως δε όταν στην αφετηρία μιας τέτοιας παραβίασης είναι η Εκτελεστική Εξουσία και η κορυφή της, δηλαδή η Κυβέρνηση.

II. Η δεύτερη νίκη του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ και η «Νέα Τάξη Πραγμάτων» σε πλανητικό επίπεδο

Αποτελεί γεγονός αναμφισβήτητο ότι η δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ -η οποία σαφώς «αιφνιδίασε» την Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ ήταν μάλλον αναμενόμενη, γεγονός που δείχνει και τα μεγάλα πολιτικά ελλείμματα των ευρωπαίων ηγετών σήμερα- έχει επιφέρει συνταρακτικές γεωπολιτικές και γεωστρατηγικές, και όχι μόνο, αλλαγές παγκοσμίων διαστάσεων. Αλλαγές, οι οποίες είναι ανάγκη να μελετηθούν και να αναλυθούν με ακρίβεια αλλά και με την δέουσα προβολή στο μέλλον ως προς τις εν γένει επιπτώσεις τους. Ιδίως η Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν βεβαίως έχει στοιχειώδη επίγνωση των κινδύνων που ελλοχεύουν για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και για την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, οφείλει να εξαγάγει τα καίρια συμπεράσματα ως προς το τι πρέπει να πράξει στο άμεσο μέλλον. Τέλος, σε ό,τι αφορά την Ελλάδα και την Κύπρο -δηλαδή τον Ελληνισμό στο σύνολό του- και με κύριο γνώμονα το πώς πρέπει να αποτρέψουμεκαι να εξουδετερώσουμε αποτελεσματικά την κατάδηλη και αδίστακτη τουρκική απειλή είναι, αυτονοήτως, η ώρα της πλήρους ενσυναίσθησης του Εθνικού Χρέους μας ιδίως για την υπεράσπιση της Εδαφικής Ακεραιότητάς μας και της Εθνικής Κυριαρχίας μας, με την εντεύθεν επιπλέον θωράκιση όλων των Κυριαρχικών Δικαιωμάτων μας.

1. Η «Νέα Τάξη Πραγμάτων» -που ο Αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Τζέι Ντι Βανς περιέγραψε στην Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου στις 14.2.2025 με την κυνική, έως γραφική, φράση «ήρθε νέος σερίφης στην πόλη»- οφείλεται σε αυτό το οποίο θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε «δόγμα Τραμπ». Ένα «δόγμα» που συνίσταται, κατά βάση, στο ότι η πλανητική επικράτηση των ΗΠΑ δεν μπορεί να επιτευχθεί υπό αμιγώς γεωπολιτικούς και γεωστρατηγικούς, αλλά πολύ περισσότερο υπό οικονομικούς όρους. Διότι η οικονομική «επικυριαρχία» είναι εκείνη η οποία εδραιώνει ασφαλώς την γενικότερη πλανητική υπεροχή, υφ’ όλες της τις εκφάνσεις. Πρόκειται, καταφανώς, για την «αποθέωση» του σύγχρονου «οικονομισμού» παγκοσμίως, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Ειδικότερα:

2. Προ Τραμπ, οι ΗΠΑ ως πλανητική υπερδύναμη επιδίωκαν την πλανητική τους επικράτηση υπό όρους σχεδόν αμιγώς γεωπολιτικούς και γεωστρατηγικούς, εντάσσοντας τις οικονομικές τους βλέψεις μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Και συγκεκριμένα, επηρεασμένες ακόμη από τα κατάλοιπα της εποχής του Ψυχρού Πολέμου και του τότε διόλου αμελητέου γεωστρατηγικού «όγκου» της ΕΣΣΔ,

θεωρούσαν ως κύριο αντίπαλο την Ρωσία. Γι’ αυτό, και στην βάση της από τις αρχές του 20ού αιώνα θεωρίας του JohnMackinter – στην μελέτη του «Thegeographicalpivotofhistory» («Ο γεωγραφικός άξονας της ιστορίας»), GeographicalJournal, 1904, 23, p. 421-437 – ότι «Κυρίαρχος του Πλανήτη» είναι αυτός που ελέγχει την «Καρδιά της Γης», περίπου την έκταση της τότε ΕΣΣΔ, απέρριπταν και απέτρεπαν κάθε προσέγγιση της Ρωσίας με το ΝΑΤΟ και με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξ ου και με αιχμή του δόρατος το ΝΑΤΟ προσέβλεπαν σε μια «λελογισμένως» ισχυρή Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύμμαχο εναντίον της Ρωσίας, ενώ κατά καιρούς επιχειρούσαν να αναπτύξουν καλές σχέσεις και με την Κίνα, ήδη από την εποχή των Νίξον – Κίσινγκερ.

3. Μετά την δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ η μεγάλη αλλαγή έγκειται στο ότι οι ΗΠΑ επιδιώκουν πλέον την πλανητική επικράτηση όχι τόσο με γεωπολιτικούς και γεωστρατηγικούς όρους, αλλά πολύ περισσότερο με σχεδόν αμιγώς οικονομικούς όρους. Και αυτό, διότι κατά τον Ντόναλντ Τραμπ η οικονομική «επικυριαρχία» είναι εκείνη που διασφαλίζει την πλανητική υπεροχή των ΗΠΑ. Είναι η «αποθέωση» της λογικής του σύγχρονου «οικονομισμού», μέσω της «επικυριαρχίας» του «οικονομικού» επί του «θεσμικού». Υπ’ αυτό το πρίσμα ο κύριος αντίπαλος στον δρόμο προς την πλανητική επικράτηση των ΗΠΑ δεν είναι η Ρωσία αλλά η Κίνα, ως ραγδαίως ανερχόμενη δύναμη οικονομικώς και τεχνολογικώς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Ντόναλντ Τραμπ δεν φαίνεται να υπολογίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία ούτως ή άλλως είναι πια πολλαπλώς αδύναμη, και κυρίως οικονομικώς και στρατιωτικώς. Ενώ δεν θεωρεί πλέον την Ρωσία ως επικίνδυνο αντίπαλο, ιδίως λόγω της γεωπολιτικής και οικονομικής αποδυνάμωσής της υπό συνθήκες που είναι άκρως δυσχερές να ανατραπούν. Τούτο εξηγεί περαιτέρω και το γιατί ο Ντόναλντ Τραμπ δεν θεωρεί ότι το «πολυέξοδο» ΝΑΤΟ, με τον νέο ευρύτερο ρόλο του, είναι χρήσιμο και κρίσιμο για τις ΗΠΑ. Παραλλήλως και αναλόγως, βιάζεται να κλείσει τα πολεμικά μέτωπα αφενός στην ευρύτερη Ευρώπη -και για την ακρίβεια στην Ουκρανία- μάλιστα δε με τρόπο που ευνοεί καταφανέστατα οικονομικώς τις ΗΠΑ. Και, αφετέρου, στην Μέση Ανατολή, αφήνοντας εκεί μεγάλο πεδίο δράσης πρωτίστως στο Ισραήλ, και εν μέρει στην Τουρκία, κρίνοντας ότι και οι δύο αυτές Χώρες τελούν πλέον και δη μακροπροθέσμως, υπό τον έλεγχο των ΗΠΑ. Με τον τρόπο αυτό πιστεύει ότι σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα οι ΗΠΑ θα έχουν όλες τους τις δυνάμεις, και κατά κύριο λόγο τις οικονομικές, διαθέσιμες αποκλειστικώς εναντίον της Κίνας. Έτσι ώστε να ανακοπεί, χωρίς δυνατότητα αναστροφής, η πορεία της Κίνας προς την παγκόσμια οικονομική κορυφή, κάτι το οποίο σήμερα διαφαίνεται ως πολύ πιθανό.

4. Ας σημειωθεί, επιπροσθέτως, ότι η όλη αυτή πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ προϋποθέτει έναν «παντοδύναμο» Πρόεδρο των ΗΠΑ -άρα μια πανίσχυρη

Εκτελεστική Εξουσία- ο οποίος μπορεί να ελέγχει, σε μεγάλη έκταση, την Νομοθετική Εξουσία (Κογκρέσο, ήτοι Γερουσία και Βουλή των Αντιπροσώπων) και την Δικαστική Εξουσία (ήτοι κατά βάση το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ). Τούτο συνεπάγεται, οπωσδήποτε, και μιαν επικίνδυνη αποδυνάμωση των θεσμικών εγγυήσεων της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας στις ΗΠΑ, λόγω της νομοτελειακής αντίστοιχης αποδυνάμωσης των «θεσμικών αντιβάρων» που συνιστούν την «κορωνίδα» της Αμερικανικής Δημοκρατίας από την σύστασή της, αλλά και ένα παράδειγμα προς μίμηση διεθνώς. Ας μην υποτιμούμε και το ότι τίποτε δεν είναι δυνατό να προδικάσει πως αυτή η αποδυνάμωση των «θεσμικών αντιβάρων» μπορεί να παγιωθεί και να συνεχισθεί στις ΗΠΑ μελλοντικώς και να καταστεί «ενδημικό», αρνητικό για τους δημοκρατικούς θεσμούς, φαινόμενο σε αυτή την παγκοσμίως ηγέτιδα Χώρα. Με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την «εξαγωγή» της σε μονιμότερη βάση και προς άλλες χώρες της Δύσης και κυρίως της Ευρώπης.

III. Ο «αιφνιδιασμός» της αδύναμης Ευρωπαϊκής Ένωσης από την δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ

Είναι βέβαιο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση «αιφνιδιάστηκε» -και κακώς- και από την δεύτερη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ και από τα σχέδιά του, πιστεύοντας ότι ήταν προεκλογικές υπερβολές δίχως αξιόλογες προοπτικές εφαρμογής τους στην πράξη.

1. Όμως όπως τονίσθηκε κακώς «αιφνιδιάστηκε», και διότι ήταν προβλέψιμη η εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ και διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν νομιμοποιείται, με βάση την Ιστορία της και τον Πολιτισμό της, να παριστάνει τον «κριτή» των ΗΠΑ προκειμένου να δικαιολογήσει τις ελλείψεις της. Οφείλει πρωτίστως να κοιτάξει τα του οίκου της, ενθυμούμενη τα λόγια του Πάλμερστον, ως ΥΠΕΞ της Μεγάλης Βρετανίας, στην Βουλή των Κοινοτήτων, το 1850: Στις διεθνείς σχέσεις δεν υπάρχουν φιλίες αλλά συμφέροντα. Κατά συνέπεια εκείνη ευθύνεται για το ότι οι ΗΠΑ του Ντόναλντ Τραμπ της φέρονται υποτιμητικά. Και αυτό γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα είναι περισσότερο «αδύναμη» από ποτέ, ήτοι αφότου δημιουργήθηκε ως ενιαία διεθνής οντότητα, το 1993, με την Συνθήκη του Μάαστριχτ και ως Ένωση των προϋφιστάμενων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Τούτο οφείλεται στο ότι οι βασικές αντηρίδες, πάνω στις οποίες θεμελιώθηκε και στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά την Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν απέκτησαν τις απαιτούμενες ρίζες και δεν λειτουργούν αποτελεσματικώς, έτσι ώστε να εγγυηθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον ανάλογο σεβασμό προς αυτή εκ μέρους των τρίτων. Πριν απ’ όλα ο πυλώνας της ΚΕΠΠΑ δεν οργανώθηκε ποτέ στοιχειωδώς, δοθέντος ότι σήμερα δεν υπάρχει ούτε συγκροτημένη Κοινή Εξωτερική Πολιτική

ούτε πλήρως δομημένη Πολιτική Ασφάλειας. Επίσης, στο οικονομικό πεδίο η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι «ατελής». Διότι υπάρχει μόνο μια στοιχειώδης «Νομισματική Ένωση» διά της Ευρωζώνης, όχι όμως και μια πραγματική «ΟικονομικήΈνωση». Μάλλον υπάρχουν τόσες οικονομικές πολιτικές όσα και τα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός το οποίο καθιστά άκρως επισφαλές και το εύρος της νομισματικής εμβέλειας του Ευρώ στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Οικονομίας. Και αυτό είναι καταλυτικό για το σύνολο και την προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως έδειξε και η πρόσφατη έκθεση του Μάριο Ντράγκι. Με απλές λέξεις, υπό τα δεδομένα αυτά η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να αποτελέσει πλανητική Οικονομική Δύναμη, ενώ η επενδυτική αξία του Ευρώ διεθνώς αποβαίνει εκ προοιμίου υπονομευμένη.

IV.Τα Εθνικά Θέματα για την Ελλάδα και την Κύπρο

Προκαταρκτικώς επισημαίνεται ότι ήταν παρακεκινδυνευμένη η σαφώς μονόπλευρη, και δη καθ’ υπερβολήν, αναφανδόν υπέρ της Ουκρανίας στάση μας, δίχως καμία σύνδεσή της με τα ευρύτερα καθ’ όλα νόμιμα συμφέροντα της Ελλάδας και της Κύπρου, όπως βεβαίως και με εκείνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άλλα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έπραξαν το ίδιο, και γι’ αυτό ωφελούνται αναλόγως σήμερα. Επισημαίνω δε ότι τούτο συνέβη στην Ελλάδα για πρώτη φορά μετά την Μεταπολίτευση. Διότι στο ζήτημα της Ουκρανίας για πρώτη φορά δεν υιοθετήσαμε στην πράξη την παραδοσιακή πολυδιάστατη Εξωτερική Πολιτική μας, η οποία σε αυτή την συγκυρία -και παραλλήλως βεβαίως προς την αυτονόητη στήριξη της Ουκρανίας έναντι της βάρβαρης εισβολής της Ρωσίας- προϋπέθετε αλλά και απαιτούσε και ανάλογη ρεαλιστική υπεράσπιση των νόμιμων Εθνικών μας συμφερόντων. Κυρίως απέναντι στην τουρκική απειλή, κάθε φορά που τούτο ήταν επιβεβλημένο δίχως βεβαίως να αποδυναμωθεί η ομόθυμη καταδίκη της βάρβαρης ρωσικής εισβολής.

1. Αυτή την δυστοπική κατάσταση για την Χώρα μας πρέπει να την αντιστρέψουμε αμέσως και να επανέλθουμε στην πρότερη κατάσταση της Εξωτερικής μας Πολιτικής, με βάση τρεις προτεραιότητες: Πρώτον, επιστρέφοντας εκ νέου στην πολυδιάστατη Εξωτερική Πολιτική και αποκαθιστώντας -οπωσδήποτε ανάλογα με την ιδιομορφία καθεμιάς σε ό,τι αφορά τις παραδοσιακές μας διεθνείς επιλογές- τις σχέσεις μας με ΗΠΑ, Ρωσία και Κίνα, και πάντως σε αρμονία με τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεύτερον, διαδραματίζοντας πρωταγωνιστικό ρόλο στο να αποκτήσει, επιτέλους, η Ευρωπαϊκή Ένωση «πλανητικόρόλο», κατά τον προορισμό της και την Ιστορία της. Και, τρίτον, θωρακίζοντας την Χώρα, σε συνεργασία με την Κύπρο, ώστε να υπερασπισθούμε και μόνοι μας, εφόσον χρειασθεί, την τύχη μας και την Ιστορία μας.Ιδίως για τα

Εθνικά μας Θέματα, η Ελλάδα πρέπει να θέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ προ των ευθυνών τους σε ό,τι αφορά την Τουρκία, η οποία με βάση την έως τώρα συμπεριφορά της είναι ανερμάτιστη και αναξιόπιστη διεθνώς. Και να δείξει ότι καμία απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ δεν θα επηρεάσει τις δικές μας αποφάσεις για την υπεράσπιση της Εδαφικής μας Ακεραιότητας, την θωράκιση της Εθνικής μας Κυριαρχίας (ιδίως ως προς την Αιγιαλίτιδα Ζώνη) και την πλήρη άσκηση όλων, ανεξαιρέτως, των Κυριαρχικών μας Δικαιωμάτων (ΑΟΖ και Υφαλοκρηπίδα), κατά το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Εδώ πρέπει να αναδειχθεί το υψηλό φρόνημα και η πληρότητα όλων των υποδομών των Ενόπλων μας Δυνάμεων, οι οποίες αδρανοποιούν στην πράξη κάθε τουρκική επιβουλή.

2. Ειδικά για το Κυπριακό Ζήτημα, το οποίο είναι πρωτίστως Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ζήτημα, πρέπει να γίνουν σεβαστές, στο ακέραιο, όλες οι προϋποθέσεις επίλυσής του κατά το Διεθνές και κατά το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Δεν κάνουμε πίσω σε αυτό και δεν δεχόμαστε τους εκβιασμούς της Τουρκίας, ό,τι και αν συμβεί. Για τούτο και πρέπει να προειδοποιήσουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ ότι θα κάνουμε και χρήση τουveto για αποφάσεις που ευνοούν την Τουρκία, όταν αυτή είναι ανυποχώρητη στις προκλήσεις της έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου παραβιάζοντας προκλητικώς το Διεθνές Δίκαιο. Και ιδίως στην πρόκληση της, πάνω από πενήντα χρόνια, κατοχής τουλάχιστον του ενός τρίτου του εδάφους της Κύπρου.

3. Κοινός μας προσανατολισμός: Στις κατά το παρελθόν κρίσιμες ιστορικώς στιγμές τα καταφέραμε και μόνοι μας, και μάλιστα εξασφαλίζοντας ως προς τούτο την παγκόσμια αναγνώριση. Αυτό πρέπει να το αποδείξουμε και σήμερα προς κάθε κατεύθυνση. Μόνον έτσι θα μας σεβασθούν όλοι. Διότι εχθροί και φίλοι σέβονται μόνο τον αποφασισμένο και ισχυρό, και όχι τον «επαίτη» αδύναμο. Θα θυμίζουμε δε σε όλους πως πρέπει να σεβασθούν και το ό,τι εμείς, οι Έλληνες, βρεθήκαμε με συνέπεια και κόστος στην «σωστή πλευρά της Ιστορίας» κατά τον Πρώτο και κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, σε αντίθεση με την καιροσκοπική Τουρκία, η οποία πορεύθηκε με την κυνική λογική «τα καλά και συμφέροντα». Κατά τούτο είμαστε η μόνη δημοκρατική «σταθερά» στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, ενώ ουδείς μπορεί να υπολογίζει βασίμως στην Τουρκία. Και αυτόν τον σεβασμό, εφόσον απαιτηθεί, θα τον επιβάλλουμε και μόνοι μας με ομόνοια, αποφασιστικότητα και αδιάπτωτη ετοιμότητα στο να πάρουμε την τύχη στα χέρια μας.